

УДК 811.111'36

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2026-216-24>

СИНТАКСИЧНЕ УЗГОДЖЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЗБІРНИХ ІМЕННИКІВ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ТА БРИТАНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

SYNTACTICAL AGREEMENT OF ENGLISH COLLECTIVE NOUNS IN AMERICAN AND BRITISH POLITICAL DISCOURSE

Кочубей В. Ю.,

orcid.org/0000-0003-0015-6884

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання
Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

Статтю присвячено особливостям синтаксичного узгодження англійських збірних іменників з дієсловом-присудком в британському та американському політичному дискурсі. Незважаючи на те, що принципи узгодження підмета з присудком чітко встановлені в англійській граматиці, питання узгодження збірних іменників належить до варіативних аспектів англійського синтаксису та є актуальним, оскільки воно демонструє, як граMATика взаємодіє зі значенням. Метою статті є з'ясування особливостей узгодження збірних іменників в англійській мові в контексті англійського політичного дискурсу, а також виявлення впливу семантичних факторів на узгодження збірних іменників з дієсловом-присудком. Збірні іменники становлять окрему категорію, синтаксичні особливості якої визначаються значенням слова. Вибір політичних промов як практичного матеріалу дослідження обумовлений тим, що такі тексти публіцистичного стилю розраховані на широку аудиторію, поєднують інформативність та експресивність, а також мають значний перлокутивний ефект. На прикладі вживання збірного іменника "government" в американському та британському політичному дискурсі з'ясовано, що на синтаксичне узгодження збірних іменників впливають контекст та комунікативна мета. Вибір форми дієслова-присудка, з яким узгоджується збірний іменник, також залежить від національного варіанта англійської мови. В політичних промовах американських політиків збірний іменник «government» вживається виключно в однині. В британському варіанті англійської мови спостерігаються відмінності: в офіційних промовах іменник «government» зазвичай вживається в однині, підкреслюючи ідею єдності нації та цілісності уряду як керівної інституції, у той час як в промовах лідерів опозиції та в парламентських дебатах зафіксовано вживання форми множини, що можна пояснити наміром наголосити на відповідальності кожного члена уряду за політичні та управлінські рішення. Доведено, що узгодження не є виключно синтаксичним явищем, оскільки визначення форми присудка, що узгоджується із збірним іменником, залежить також і від семантичних нюансів та контексту. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у з'ясуванні особливостей узгодження збірних іменників в інших функціональних стилях англійської мови.

Ключові слова: збірні іменники, синтаксичне узгодження, політичний дискурс, британський та американський варіанти англійської мови, семантичний фактор.

The article is devoted to the peculiarities of syntactic agreement of English collective nouns with a verb-predicate in British and American political discourse. Although the principles of subject-predicate agreement are clearly established in English grammar, the issue of collective noun agreement belongs to the variable aspects of English syntax and is relevant because it demonstrates how grammar interacts with meaning. The aim of the article is to clarify the features of the agreement of collective nouns in English in the context of English-language political discourse, as well as to identify the influence of semantic factors on the agreement of collective nouns with a verb-predicate. Collective nouns constitute a separate category, the syntactic features of which are determined by the meaning of the word. The choice of political speeches as practical research material is determined by the fact that such journalistic style texts are designed for a wide audience; they combine meaning and expressiveness, and have a significant perlocutionary effect. Using the example of agreement of the collective noun "government" in

© Кочубей В. Ю., 2026

Стаття поширюється
на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)

American and British political discourse, it is found that the syntactic agreement of collective nouns is influenced by context and communicative purpose. The choice of the form of the verb-predicate with which the collective noun agrees also depends on the national variant of the English language. In political speeches by American politicians, the collective noun “government” is used exclusively in the singular. In British English, there are differences. In official speeches, the noun “government” is usually used in the singular, emphasizing the idea of the unity of the nation and the integrity of the government as a governing institution, while in speeches of opposition leaders and in parliamentary debates, the use of the plural form is registered, which can be explained by the intention to emphasize the responsibility of each member of the government for political and administrative decisions. The article proves that agreement is not exclusively a syntactic phenomenon, since the determination of the form of the predicate that agrees with a collective noun also depends on semantic nuances and context. We see the prospect of further research in clarifying the features of agreement of collective nouns in other functional styles of the English language.

Key words: collective nouns, syntactic agreement, political discourse, British and American English, semantic factor.

Постановка проблеми. Англійська мова як знакова система була та залишається об’єктом численних наукових досліджень. Словниковий склад мови зазнає постійних змін: слова запозичуються, трансформуються, розширюють або звужують своє значення, у той час як граматичні значення та граматичні категорії в мові є фіксованими, граматичні правила є відносно стабільними, їх вживання є унормованим і кодифікованим. В порівнянні з лексикою та фонетикою, граматичні значення мають більший рівень абстракції і меншу варіативність. Незважаючи на це, деякі граматичні аспекти досі залишаються не повністю вивченими і становлять як теоретичний інтерес мовознавців, так і практичну значущість для всіх, хто вивчає мову.

В структурі мови синтаксис як система правил і засобів зміни й побудови словосполучень та речень [1, с. 696] відіграє ключову роль. Синтаксисом також називають граматику зв’язного мовлення [2, с. 263]. Знання синтаксичних правил і моделей дозволяє організувати слова в речення – мінімальну комунікативну одиницю. Два аспекти речення – структурний та комунікативний – тісно пов’язані між собою, тому володіння правилами правильної побудови речення є однією з передумов комунікативної компетентності.

Принципи узгодження підмета з присудком чітко встановлені в англійській граматиці: якщо іменник стоїть в однині, то й дієслово повинно мати форму однині. Саме підмет визначає зміст речення та форму присудка – однину чи множину. Водночас питання узгодження збірних іменників залишається дискусійним у граматиці англійської мови. Дослідження синтаксичної узгодженості англійських збірних іменників є важливим, оскільки воно показує, як граматика взаємодіє зі значенням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню граматичного узгодження присвячена низка робіт зарубіжних науковців. У своїй ґрунтовній праці Г. Хейг та Д. Форкер (Haig & Forker) [3] здійснили огляд узгодження в типологічному контексті, охопивши декілька мов, включаючи англійську. Науковці дійшли висновку, що узгодження не є виключно синтаксичним явищем, оскільки визначення форми присудка залежить також і від дискурсивних факторів, таких як виразність та актуальність. Окремо дослідники розглянули збірні іменники, моделі узгодження яких варіюють відповідно до намірів мовця.

Впливу різноманітних факторів на граматичне узгодження присвячена також праця Джонг-Бок Кім (Jong-Bok Kim) “Hybrid Agreement in English” [4], в якій доведено, що узгодження відбувається шляхом взаємодії синтаксичних, семантичних і прагматичних факторів.

Актуальною дослідницькою проблемою також є визначення причин та природи помилок, яких припускаються при узгодженні підмета і присудка. Проаналізувавши випадки неправильного вживання форми дієслова індонезійськими студентами, які вивчають англійську мову, І Нуграhenі (I. Nugraheni) [5] дійшов висновку, що вони здебільшого обумовлені інтерференцією граматичних навичок рідної мови. Психолінгвістичні причини появи помилок під час узгодження описані К. Бок та С. Міллер (Bock & Miller) у праці “Broken Agreement in Sentence Production” [6]. В статті обґрунтовано явище ефекту привабливості (attraction effect), коли

розташовані поруч з підметом слова впливають на правильний або помилковий вибір форми дієслова.

Метою нашої наукової розвідки є з'ясування особливостей узгодження збірних іменників в англійській мові в контексті англословного політичного дискурсу, а також виявлення впливу семантичних факторів на узгодження збірних іменників з дієсловом-присудком.

Виклад основного матеріалу. Узгодження як тип синтаксичного зв'язку полягає в тому, що форма залежного слова повторює (дублює) форми стрижневого (головного) слова [1, с. 826]. В англійській мові цей тип синтаксичного зв'язку досить обмежений, стосується в основному словосполучень іменників та вказівних займенників (*this student – these students*). На рівні речення важливим є узгодження підмета з дієсловом-присудком в числі та особі. Таке узгодження називають моноперсональним (на відміну від біперсонального узгодження, де дієслово-присудок узгоджується одночасно і з підметом, і додатком; такий тип узгодження характерний для невеликої кількості палеоазіатських та інших мов) [1, с. 827].

Терміном «узгодженість», позначають систематичну коваріацію між двома окремими елементами, такими як іменник та дієслово [4, с. 1]. Формулу узгодження зазвичай описують так: 'X agrees with Y in Z' (X узгоджується з Y в Z). В англійській мові правило узгодження формулюється так: «The predicate verb (agreement target) agrees with the subject (agreement controller) in the agreement features (number and person)» (Дієслово-присудок (цільове слово) узгоджується з підметом (контролююче слово) у категоріях узгодження (число та особа) [4, с. 2].

Узгодження також трактують як певний вид нелокальної реплікації граматичних ознак: ознаки одного контролюючого слова, реплікуються через граматичні формотворні засоби, пов'язані з іншим словом, цільовим словом, у певній синтаксично визначеній області [3, с. 715]. Хоча контролююче слово передбачає жорсткий, односторонній синтаксичний механізм копіювання ознак, узгодженість часто залежить також від прагматичних та семантичних факторів [3, с. 715]. Саме поєднанням трьох факторів – синтаксичного, прагматичного і семантичного – можна пояснити узгодження в таких реченнях, де відбувається неспівпадіння форми іменника та дієслова.

Питання узгодження збірних іменників належить до варіативних аспектів англійської граматики. В «Словнику лінгвістичних термінів» А. Загнітко [1] збірними іменниками називають ті іменники, які виражають неозначену множину (сукупність) предметів або осіб як єдине неподільне ціле [1, с. 245]. Звернемось за визначенням до словника Meriam-Webster, де під поняттям «збірний іменник» розуміють низку осіб або речей, що розглядаються як одна група або ціле [7]. Збірні іменники становлять окрему категорію, синтаксичні особливості якої визначаються значенням слова. М. Левін, відносить іменник до категорії збірних іменників тоді, коли він може поєднуватися як із дієсловом у однині, так і з дієсловом у множині [8].

У довідниках з граматики англійської мови "Practical English Usage" М. Свона [9], а також "Advanced Grammar in Use" М. Г'юїнза [10] роз'яснюється, що збірні іменники, які позначають групу людей, такі як *family, team, government*, можуть узгоджуватись з дієсловом як в однині, так і в множині. Якщо контекст речення визначає цю групу, як зібрання людей, які виконують індивідуальні дії, а саме прийняття рішення, висловлення своїх сподівань чи бажань, то збірний іменник узгоджується з дієсловом в множині. Якщо ж цей іменник розглядається як одиниця соціуму, особливо в контексті статистичної інформації, тоді збірний іменник використовується з дієсловом в множині [9, с. 526; 10, с. 80]. Одним з визначальних факторів вибору дієслова в однині є використання перед збірним іменником таких означувальних слів, як *a/an, each, every, this, that*. Цим правилом пояснюється використання різних форм дієслова в таких прикладах:

The team are full of enthusiasm.

A team which is full of enthusiasm has a better chance of winning.

М. Левін (Magnus Levin) в своїй роботі "Agreement with Collective Nouns in English" спирається на праці О. Есперсена (O. Jespersen), який стверджує, що узгодження збірного іменника

з дієсловом-присудком у множині використовується, коли іменник позначає живих істот, тобто має семантику оживленості (animacy) [8, с. 12]. Ідею О. Єсперсена далі розвинув Г. Перссон (G. Persson), зазначивши, що збірні іменники визначаються семантичними ознаками оживленості (animacy), волі (volition) та мобільності (mobility). Ці три семантичні ознаки пояснюють різницю у використанні слів «club» (клуб), «army» (армія), «litter» (послід кошенят) та «race» (раса). Слово «club» може вживатись як в однині, так і в множині, оскільки клуб включає людей (жвавість), які можуть приєднатися до нього за власною волею (воля), і вони можуть його покинути (мобільність). Те саме стосується іменника «army». Семантичні ознаки слова «litter» (послід кошенят) інші. В цьому випадку відсутня семантична ознака волі, оскільки кошенята не мають вибору, чи народжуватися їм у посліді, чи ні. Водночас кошенята можуть віддалятися від братів і сестер, що є показником мобільності [8, с. 12–14].

Слово «race» (раса) у значенні «кількість людей» характеризується відсутністю волі та мобільності: люди народжуються в межах однієї раси і не можуть добровільно її змінити. Немає правил без винятків: зареєстровано кілька випадків, коли слова «race» та «nation» використовувалися з дієсловами у множині, очевидно, з акцентом на ідеї, що люди, які належать до нації чи раси, можуть діяти індивідуально, хоча вони точно не обирають, у якій расі чи нації вони народжуються [8, с. 13].

Ще однією важливою особливістю збірних іменників є те, що вони охоплюють три важливі сутності класичної драми: місце, час та дію [8, с. 12]. Це пояснює різницю між іменниками «crowd» (натовп) та «clergy» (духовенство). Слово «crowd» може вживатися як з дієсловами в однині, так і з дієсловами в множині. Це слово означає групу людей, які збираються в громадському місці в певний час з метою зібратися разом. Натомість слово «clergy» використовується лише у множині. Семантично це слово не містить ідей місця та часу, зберігаючи значення дії, оскільки священнослужителі об'єднані для спільної діяльності [8, с. 12].

В межах нашого дослідження ми розглянемо узгодження одного збірного іменника “government” в американському та британському політичному дискурсі, з’ясуємо, як на узгодження впливають контекст та комунікативна мета.

Вибір політичних промов як практичного матеріалу обумовлений тим, що такі тексти публіцистичного стилю розраховані на широку аудиторію, поєднують інформативність та експресивність, а також мають значний перлокутивний ефект.

Збірний іменник “government” доволі часто зустрічається в промовах американських та британських політиків. Для з’ясування узгодження цього іменника ми звернулись до інавгураційних промов американських президентів. Корпус матеріалу дослідження охопив інавгураційні промови за весь період існування інституту президентства в США: від першої інавгураційної промови Джорджа Вашингтона 30 квітня 1789 року до другої інавгураційної промови Дональда Дж. Трампа (20 січня 2025 року) [11; 12].

В ході дослідження 58 інавгураційних промов президентів США з’ясовано, що збірний іменник «government» (уряд) було вжито 646 разів [13]. В переважній більшості випадків цей іменник не виконував роль підмета або ж був ужитий з дієсловами у минулому часі чи з модальними дієсловами. Водночас у тих випадках, коли простежувалася граматична узгодженість між підметом і присудком, іменник «government» завжди поєднувався з дієсловом у формі однини.

У більшості випадків збірний іменник «government» вживався в значенні «група людей, відповідальних за управління країною», як у наведених прикладах:

*“The great essential to our happiness and prosperity is that we adhere to the principles upon which the **Government was established** and insist upon their faithful observance.”* (William McKinley’s first inaugural address, March 4, 1897) [11].

*“Values have shrunken to fantastic levels; taxes have risen; our ability to pay has fallen; **government of all kinds is faced** by serious curtailment of income. We of the Republic sensed the truth that*

democratic government has innate capacity to protect its people against disasters once considered inevitable.” (Franklin D. Roosevelt’s first inaugural address, March 4, 1933) [11].

Діючий президент США Дональд Дж. Трамп також у своїй інавгураційній промові 20 січня 2025 року також говорив про уряд, вживаючи його з дієсловом-присудком в однині:

We have a government that has given unlimited funding to the defense of foreign borders but refuses to defend American borders or, more importantly, its own people.” [12].

Інавгураційні промови часто звертаються до теми державного устрою демократичних країн, тому в них нерідко трапляється іменник «government» у значенні «система чи спосіб управління державою». У цьому випадку слово вживається з дієсловом-присудком у формі однини.

“In this past third of a century, government has passed more laws, spent more money, initiated more programs, than in all our previous history.” (Richard Milhous Nixon’s first inaugural address, January 20, 1969) [11].

“Bad local government is certainly a great evil, which ought to be prevented.” (James A. Garfield’s inaugural address, March 4, 1881) [11].

Проаналізувавши використання збірного іменника «government» в сучасному американському дискурсі 21 століття, ми спостерігаємо ту саму тенденцію – використання його в однині. Наприклад:

“The government has an obligation to ensure that affordable health care is within reach.” (Barack Obama, Address to Joint Session of Congress on Health Care, 2009).

“The government has the power to protect the sacred right to vote.” (Joe Biden, Speech on Voting Rights, 2022).

На відміну від американських політичних промов, де “government” узгоджується з дієсловом-присудком в однині, в мовленні британських політиків використання цього іменника більш варіативне.

В більшості випадків спостерігаємо узгодження досліджуваного збірного іменника з дієсловом-присудком в однині, що чітко демонструють такі приклади:

“The government is committed to delivering economic stability.” (Rishi Sunak, Budget statement, House of Commons, 2023) [14].

“This government is taking decisive action to reduce inflation.” (Jeremy Hunt, Autumn Statement, 2023) [15].

“The government is determined to protect our borders.” (Suella Braverman, Home Office speech, 2022) [16].

Водночас нерідкими є приклади, де іменник «government» вживається з дієсловом-присудком у множині.

“The government are not listening to the concerns of small businesses.” (Ed Davey, Liberal Democrat Conference, 2023) [17].

“The government are presiding over record levels of child poverty.” (Angela Rayner Commons debate, 2023) [18].

В британському політичному дискурсі спостерігається тенденція використання іменника ‘government’ в однині, оскільки уряд, керування підкреслює ідею єднання всіх урядових інституцій, що має узгоджений курс та консолідовану політику. Проте в парламентських дебатах, в промовах критичного характеру фіксуємо вживання іменника ‘government’ в множині. Вживаючи множинну форму, політики мають на увазі людей, які входять в уряд, підкреслюючи відповідальність кожного члена уряду за політичні та урядові рішення.

Висновки. Незважаючи на відносну сталість граматичних конструкцій в порівнянні з лексико-семантичною та фонетичною мовними підсистемами, граматичне узгодження збірних іменників демонструє варіативність. В політичних промовах американських політиків збірний іменник «government» вживається виключно в однині, що доводять результати аналізу вживання цього збірного іменника в інавгураційних промовах американських президентів за період

з 1789 року (інавгураційна промова Дж. Вашингтона) до інавгураційної промови діючого президента США Д. Трампа в 2025 році. В британському варіанті англійської мови спостерігаються відмінності: в офіційних промовах і звернення британських прем'єр-міністрів Р. Сунака та К. Стармера іменник «government» вживається в однині, підкреслюючи ідею єдності нації та цілісності уряду як керівної інституції, у той час як в промовах лідерів опозиції та в парламентських дебатах фіксуємо вживання іменника «government» з дієсловом-присудком у формі множини, що можна пояснити наміром наголосити на відповідальності кожного члена уряду за політичні та управлінські рішення, а також підкреслити те, що політика уряду не є завжди консолідованою. Проведене дослідження доводить, що на узгодження збірних іменників з дієсловом-присудком впливають дискурсивні та стилістичні фактори. Узгодження не є виключно синтаксичним явищем, оскільки визначення форми присудка, що узгоджується із збірним іменником, залежить також і від семантичних нюансів та контексту. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у з'ясуванні особливостей узгодження збірних іменників в інших функціональних стилях англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.
2. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с.
3. Geoffrey Haig, Diana Forker. Agreement in grammar and discourse: A research overview. In: *Linguistics: an interdisciplinary journal of the language sciences*. 2018. Vol. 56, Nr. 4, pp. 715–734. Berlin: De Gruyter Mouton, doi: 10.1515/ling-2018-0014.
4. Jong-Bok Kim. Hybrid Agreement in English. *Linguistics*. 2004 42(6). P. 1105–1128. DOI: 10.1515/ling.2004.42.6.1105
5. Nugraheni, I. An Error Analysis on Subject – Predicate Agreement in English Made by the Second Year Student of SMK Muhammadiyah Gentan, Susukan, 2010. https://www.academia.edu/102891668/An_Error_Analysis_on_Subject_Predicate_Agreement_in_English_Made_by_the_Second_Year_Student_of_SMK_Muhammadiyah_Gentan_Susukan
6. Bock K., Miller C. A. Broken Agreement in Sentence Production. *Cognitive Psychology*, 1991. 23. P. 45–93/ https://shotam.github.io/LING712_papers/Bock_1991.pdf
7. Merriam-Webster Dictionary. URL://www.merriam-webster.com/dictionary/collective
8. Levin Magnus Agreement with collective nouns in English. Lund University, Sweden, 2001. 185 p.
9. Swan M. *Practical English Usage*. New edition. Oxford: OUP, 1995. 658 p.
10. Hewings M. *Advanced Grammar in Use*. Second edition, Cambridge University Press, 2005. 294 p.
11. United States Presidents' Inaugural Speeches from Washington to George W. Bush. URL: <https://www.gutenberg.org/files/925/925-h/925-h.htm>
12. President Donald J. Trump Inaugural Address URL://www.whitehouse.gov/remarks/2025/01/the-inaugural-address/
13. Kochubei V.Yu. Agreement of collective nouns in American political discourse. *Людина в мовному просторі: історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 24-25 квітня 2025 р. Запоріжжя: БДПУ, 2025. С. 17–21.
14. Rishi Sunak Budget statement, House of Commons, 2023. <https://www.gov.uk/government/speeches/spring-budget-2023-chancellors-speech>
15. Jeremy Hunt Autumn Statement, 2023 <https://www.gov.uk/government/speeches/autumn-statement-2023-speech>
16. Suella Braverman Home Office speech, 2022. <https://www.gov.uk/government/speeches/suella-braverman-at-the-apcc-and-npcc-partnership-summit>
17. Ed Davey Speech to Conference by Liberal Democrats, 26 September 2023. <https://www.libdems.org.uk/news/article/ed-davey-a23>
18. Angela Rayner Commons debate, 2023. <https://hansard.parliament.uk/search/Angela%20Rayner>

Дата першого надходження статті до видання: 30.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 14.04.2026